

Tema:
Skoletjenesten
– best of

Kirken underviser

Det aktuelle tidsskrift for kirkens pædagogik og undervisning

3

2015

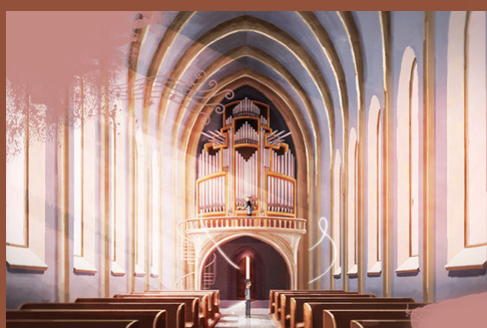
Indhold

Forord/leder

Af Anna Døssing Gunnertoft, Preben Medom Hansen & Sidsel Leth Svensson
Redaktører af dette nummer

Skoletjenesten – best of

LYDSPOR Leg med lyd i bibelske fortællinger

Af Povl Balslev, Rikke Milan og Lene Bekhøi

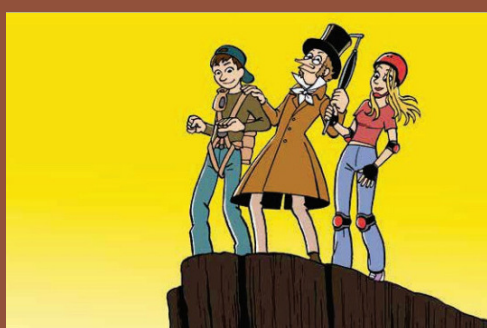
Hvem vil du gerne sidde på bæk med?

Af Preben Medom Hansen, konsulent i KK44, Folkekirkens Skoletjenesten i Silkeborg

Hvor skilles vejene?

Af Anna Døssing Gunnertoft, religionspædagogisk konsulent i Aalborg Stift

På kant med Kierkegaard i folkeskolen

Af John Rydahl, talsmand for Landsnetværket af folkekirkelige skoletjenester

Kirkegården – den sidste have

Af Rikke Milan, præst og konsulent ved Folkekirkens Skoletjeneste i Næstved og Bente Vistisen, lærer og konsulent Folkekirkens Skoletjeneste i

Tro og tolerance – Paulus i øjenhøjde med mellemtrinnets elever

Af Sidsel Leth Svensson, lærer og konsulent ved Folkekirkens Skoletjeneste i Faxe, Stevn og Køge

Bag om Folkekirkens Skoletjeneste

Af Helle Krog Madsen, præst og konsulent ved Folkekirkens Skoletjeneste i København-Frederiksberg

Evaluering

Undersøgelse af de folkekirkelige skoletjenester

Af Irene Larsen & Peter Green Sørensen, lektorer på Institut for Skole og Læring, Professionshøjskolen Metropol

Guide til Kirken Underviser

• Artiklens forfatter

• Markerer, at her finder du et link til et eksternt input

• Klik her, og du ryger tilbage til indholdsoversigten

• Gå til toppen af den side du står på

• Download printvenlig pdf af artiklen

Kolofon

Ansvarshavende redaktør | Hanne Høgild

Redaktører af dette nummer | Anna Døssing Gunnertoft
Preben Medom Hansen
Sidsel Leth Svensson

Redaktion:

Gunhild Als

Mette Carlsen

Charlotte Chammon

Nadia Hoxer Dyhrberg-Krantz

Anna Døssing Gunnertoft

Preben Medom Hansen

René Høeg

Finn Andsbjerg Larsen

Per Vibskov Nielsen

Pernille Nærvig Petersen

Sidsel Leth Svensson

Udgiver | Folkekirkens Konfirmandcenter/Folkekirkens Uddannelses- og Videnscenter

Hjemmeside | www.Kirken-underviser.dk

ISSN | 2245-5210

Grafisk formgivning og opsætning |
Pedersen & Pedersen, Aarhus

Terminer | Bladet udgives fire gange om året

Kontakt |

Folkekirkens Konfirmandcenter

Stenbakken 30

8850 Bjerringbro

E: post@konfirmandcenter.dk

FOLKEKIRKENS
UDDANNELSES- OG VIDENSCENTER

Folkekirkens Konfirmandcenter

Alle, der underviser børn, elsker de små gyldne øjeblikke

Alle, der underviser, elsker de små gyldne øjeblikke, hvor ungerne virkelig er optaget og helt med. Der er heldigvis mange af den slags øjeblikke i den danske grundskole – også selvom der de seneste år er kommet et voldsomt fokus på det, der kan måles i tests. For både lærere og forældre ved, at det at lade sig fascinere og gribe ikke er det værste udgangspunkt for at lære noget.

Disse momenter af nysgerrighed og fascination er der særligt mange af i de lokale skole-kirke projekter, som udbydes af de folkekirkelige skoletjenester.

- Som når eleverne ligger på kirkebænken og lytter til orglets fantastiske musik,
- når de oplever kirkegårdens specielle stemning og symbolik
- og når de hører Bibelens fortællinger genfortalt, sunget, danset, rappet eller formidlet med tju-bang og computerspil.

Eller som pigen på billedet ovenfor, der har fået lov til at nærstudere scenariet til dukketeaterforestilling »Broder Sol, Søster måne« om Frans af Assisis liv. Nogle gange bliver det næsten magisk.

Siden den spæde start i 90'erne har de folkekirkelige skoletjenester – aldeles ukoordineret – bredt sig hastigt, så langt de fleste skoler nu har et lokalt skole-kirke tilbud. I alt findes der 34 lokale skoletjenester. Læs mere om dette i Helle Krogh Madsens artikel.

Artiklen »Hvor skilles vejene?« reflekterer over ligheder og forskelle på kirkens og skolens arbejde. Dannelsesopgaven har vi til fælles.

Den sidste artikel beskriver den undersøgelse/evaluering af skoletjenesterne, der i øjeblikket er i gang – med interviews af elever, lærere og medarbejdere.

Og så er der fem artikler, der hver beskriver et undervisningsprojekt. Til inspiration og til videre refleksion over det spørgsmål som vi i kirken hele tiden skal holde levende: Hvordan sikrer vi, at folkekirken kan være nærværende og vedkommende for nutidens – og ikke mindst fremtidens – børn og unge?

Af Anna Døssing
Gunnertoft, Preben
Medom Hansen &
Sidsel Leth Svensson,
redaktører af dette
nummer

LYDSPOR

Leg med lyd i bibelske fortællinger

Kan man ved hjælp af kirkeorglet og dets mange-facetterede udtryk blive bekendt med menneskelige grundfølelser som sorg og glæde, fylde og tomhed? Kan man ved at lytte til tonerne afgøre, hvilken kirkelig begivenhed, der er tale om – og kan man selv omsætte alle disse stemninger og toner til en fortælling, der alene består af orgelmusik og reallyde?

Ja, det kan man godt. Også selvom man kun er 7-10 år og ikke har de store musikalske forudsætninger.

Af Povl Balslev,
Rikke Milan og
Lene Bekhøj,
Landsnetværket af
folkekirkelige
skoletjenester

Lydsporet er fra
animationsfilmen
»LYDBØLGE«

LYDBØLGE – en ny animationsfilm

Det er orglet og orgelmusikken, der er i centrum i projektet »Lydspor – leg med lyd i bibelske fortællinger«. De deltagende elever skal høre om orglet, de skal lytte til dets store musikalske spændvidde, og de skal arbejde kreativt med små orgelstykker.

Undervisningsprojektet har tre faser og foregår både på skolen og i kirken. Projektet indledes med animationsfilmen LYDBØLGE, der er inspireret af Jan Kjærstads roman Forføreren. Her er der en scene, hvor drengen Jonas sidder inde i orgelhuset og »spilles helt« efter stor sorg, da hans far spiller Bach for ham. Hele denne følelsesmæssigt stærke oplevelse præger Jonas livet igennem, og en særlig forkærlighed for kirkeorgelet og alt dets bagvedliggende magiske lydpræcision bliver ham en god følgesvend og hjælper til opdagelse af mange mysterier. Tanken med filmen er at lade eleverne komme på sporet af projektets overordnede idé. Med filmen får eleverne også sat billeder på, hvordan musik kan påvirke os og samtidig hjælpe til at genkalde egne erfaringer.

Filmene er produceret af Landsnetværket af folkekirkelige skoletjenester til netop dette projekt, men vil også kunne bruges efterfølgende af både skoler, musikskoler og til undervisning af konfirmander og minikonfirmander.

»De deltagende elever skal høre om orglet, de skal lytte til dets store musikalske spændvidde, og de skal arbejde kreativt med små orgelstykker.«

Eleverne oplever orglet

Helt centralt i projektet er elevernes besøg i kirken og mødet med organisten. Kirkebesøget binder projektets intro og afslutning sammen, da det både rækker ind i animationsfilmens tema og frem mod det afsluttende arbejde med bibelske fortællinger.

Det er også her eleverne får kendskab til orglet og dets store musikalske spændvidde. Under besøget skal eleverne lytte til kirkens musik og opleve, hvad den kan, og hvad den gør ved os, når den spilles ved kirkelige handlinger og sætter forskellige livsbegivenheder i spil. De skal høre og se, hvordan orglet virker, og hvordan musikken kan fortælle historie og udtrykke stemninger, så ord bliver overflødige. Til besøget udarbejdes en demo med helt konkrete anvisninger til, hvordan man kan inddrage eleverne aktivt i forløbet i kirken. Denne demo kan findes på projektets hjemmeside, ligesom man også her kan finde noder til, hvad der kan spilles under besøget.

»De skal høre og se, hvordan orglet virker, og hvordan musikken kan fortælle historie og udtrykke stemninger, så ord bliver overflødige.«

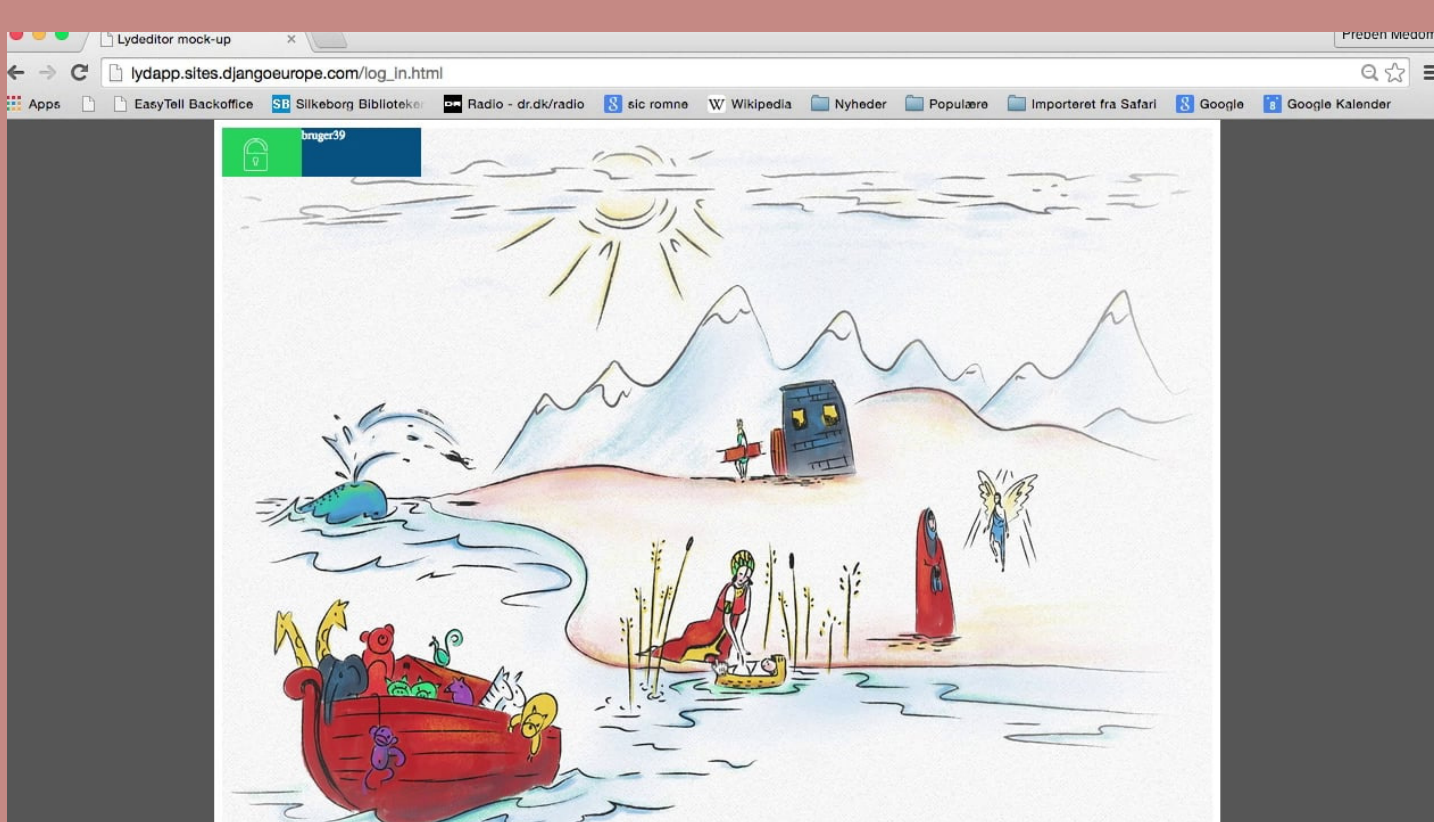

LYDMASKINEN – et nyudviklet IT-værktøj

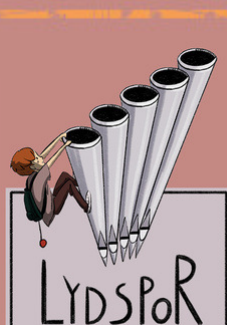
Eleverne skal sluttelig bruge deres erfaring fra kirkebesøget, når de tilbage på skolen skal sætte musik og lyde til fem forskellige bibelske fortællinger, der hver især rummer forskellige livstemaer og stemninger. Til dette arbejde er der udviklet en meget brugervenlig lydapp, hvor eleverne kan gå på opdagelse i musikken ved at lytte til små orgelbidder og forskellige reallyde og sætte dem sammen til en lydfortælling ved hjælp af forskellige lydspor. Her bliver det helt konkret, at ord med musikken bliver overflødige. At musikken er et sprog i sig selv.

Med projektet er der ingen garanti for, at eleverne får samme kærlighed til orglet som Jonas i Forføreren. Til gengæld skulle der være en god chance for, at orglet og orgelmusikken bliver »åbnet« og involverer eleverne på en måde, så de ikke glemmer den lige med det samme.

Sådan bruger du lydmaskinen

www.lydspor.net

Fakta

LYDSPOR er skoletjenesternes landsdækkende undervisningsprojekt i 2015-16.

Der deltager mellem 1000 og 2000 klasser i landsprojekterne

Hvem vil du gerne sidde på bæk med?

Og har bænke og kristendomsundervisning overhovedet noget med hinanden at gøre?
Disse spørgsmål blev testet i projektet »At sidde på bæk med«.

Bænken – et socialt møbel

Temaet for bænkeforløbet er »fællesskab«. Og eleverne blev indledningsvis mødt med spørgsmålene

- Hvem vil vi gerne sidde på bæk med?
- Og hvem er det, som tit ender med at sidde alene?

Børnene var helt med på, at bagsiden af fællesskab er udstødelse. Og at begge dele findes både i skolegårdens miniunivers og ude i det store samfund.

Men »fællesskab« og »udstødelse« er abstrakte begreber, der ikke nødvendigvis giver et godt afsæt for samtaler og refleksioner for elever i 3., 4. og 5. klasse. I stedet blev bænken valgt som det konkrete og fysiske symbol for tematikken. Bænken er et socialt møbel i modsætning til stolen. På bænken sidder du sammen med andre, hvad enten det er på bænken i parken, på torvet, i kirken, i haven eller måske på udskiftningsbænken til fodboldkampen. Og alle børn ved, hvilken bæk den lokale spritter holder til på.

Kirkebænke

Eleverne besøgte den lokale kirke, hvor kirkebænkenes funktion og historie var i fokus. I gamle dage sad de rigeste og fineste forrest på stole, mens bønder og fattigfolk måtte stå op bagerst i kirken. Og der er flere dramatiske eksempler på konflikter og ligefrem korporlige slagsmål om retten til de fine pladser. Besøget blev krydret med forskellige øvelser, hvor eleverne flere gange byttede plads og eksperimenterede med, hvor meget det betyder, hvordan – og med hvem - man sidder. Præsten fortalte desuden om kristendommens fællesskabssyn, hvor der ingen udstødelse er. Symbolsk tydeliggjort i nadverritualet, hvor den hjemløse og direktøren knæler side om side. Præsten i Balle kirke havde endda en historie om dengang, selveste dronningen gik til alters sammen med en hjemløs.

»Børnene var helt med på, at bagsiden af fællesskab er udstødelse. Og at begge dele findes både i skolegårdens miniunivers og ude i det store samfund.«

Af Preben Medom Hansen,
konsulent i KK44,
Folkekirkens Skoletjeneste
i Silkeborg

Byg en bæk

Som afslutning på forløbet skulle hver elev designe og bygge sin egen model-kunstbæk. Dette foregik på en to-dages workshop under ledelse af en billedkunstner. I Silkeborg var det Lars Ringgård, der stod for de 15 workshops. Inden børnene gik i gang med at bygge, skulle de overveje en række spørgsmål:

- Hvem skal bænken tiltrække?
- Hvordan skal bænken se ud, for at mennesker får lyst til at sidde på den?
- Kan en bæk skabe god stemning?
- Hvordan laver jeg en bæk, der får folk til at snakke sammen?
- Kan en bæk være sjov og behagelig på samme tid?
- Kan en bæk fortælle en historie eller stille et spørgsmål?

Herefter gik byggeriet i gang. Byggematerialerne var lister, træstumper, ståltråd, hønsenet, pap, gipsgaze m.m. Modellerne blev malet med akrylfarver, og de hurtige elever kunne endda nå at bygge et par modelmennesker til at sidde på bænkene. Bænkene blev udstillet rundt på skolerne.

Som en ekstra dimension i projektet blev nogle af de bedste bænke bygget i fuld størrelse og opsat i det offentlige rum. Eleverne blev inviteret med til indvielsen. Og for de få heldige der fik deres lille model udvalgt, var det en kæmpe oplevelse at se modellen virkeliggjort.

Fakta

Projektet er udviklet af Folkekirkens Skoletjeneste i København og Frederiksberg i 2011. Og det blev gentaget af kk44 Skoletjenesten i Silkeborg i 2015. Økonomien til de mange workshops blev bl.a. muliggjort af støtte fra Statens Huskunstnerordning.

Hvor skilles vejene?

– om forskelle og ligheder mellem skolens og kirkens opgave

Den gode begyndelse

Bibelens fortælling begynder som bekendt smukt og idyllisk i Edens Have, hvor de første mennesker, Adam og Eva, levede i harmoni med deres skaber i de fredfyldte omgivelser, Gud havde skabt for deres skyld. Ingen stillede spørgsmål, for i den fuldkomne harmoni, hvor alt var godt, var der ikke noget at spørge om. Man hvilede i fuldkommen tillid til Gud.

Af Anna Døssing
Gunnertoft,
religionspædagogisk
konsulent i Aalborg
Stift

Det første spørgsmål

Men så stillede slangen det første spørgsmål, der nogensinde er stillet. »Mon Gud virkelig har sagt...?«, spurgte den, og dermed var vejen åben til at tvivle på Gud og hans hensigter. Det var Gud selv, der var sat spørgsmålstegn ved. Da blev idyllen brudt, for tilliden, der bar paradiset, var borte. Siden er spørgsmålet, det afgørende religiøse spørgsmål, kommet ind i verden. Hvad har Gud sagt? Eller har han overhovedet sagt noget? Sådan er det gået til, at al kristendomsundervisning må begynde med et spørgsmål. Det gælder både kirkens og skolens religionsundervisning.

»Principielt kan skolen ikke mene, at
spørgsmålet om, hvad Gud har sagt, kan
besvares endegyldigt. Skolen må nøjes med
at give elever viden om de svar, som
kristendommen (og andre religioner) giver.«

Skolens opgave

Udgangspunktet har dog forskellig betydning for skole og kirke. Principielt kan skolen ikke mene, at spørgsmålet om, hvad Gud har sagt, kan besvares endegyldigt. Skolen må nøjes med at give elever viden om de svar, som kristendommen (og andre religioner) giver. Svaret kan omfatte den kirkelige tradition, bibelske historier, gudstjenesten og etik mv. Man skal opnå, at eleven kan forholde sig til den religiøse dimensions indhold og betydning ud fra grundlæggende tilværelsesspørgsmål og etik. Der er tale om en omfattende opgave, hvor man kredser om den afgørende problematik. Selvom der ikke kan gives svar på det grundlæggende religiøse spørgsmål, udfører skolen her noget, der må være værdifuldt i kirkens øjne, idet man arbejder med de menneskelige grundproblemer og de eksistentielle modsigelser, der lægger op til en religiøs tydning.

Kirkens opgave

Kirken må tage spørgsmålet op på linje med skolen, men den må også i sin undervisning så at sige vise tilbage til det, der lå forud for, at spørgsmålet blev stillet. Her ligger konfirmationsforberedelsens og børnekonfirmandundervisningens særlige opgave og udfordring: At bestrebe sig på at føre ind i troens verden, hvor hemmeligheden er den indre tilstand eller erkendelse, der på en måde ikke behøver at stille spørgsmålet, fordi svaret er oplevet som troens grundlag. Man kan sige, at mens skolen nok kan undervise om en religiøs livsyttring som bøn, kan denne praksis kun finde sted i kirkens undervisning. Skolen kan nok tale om bønnens indhold, og hvordan den kan opfattes, men man må ifølge sin afgrænsede opgave overlade det til kirkens konfirmationsforberedelse at gå indenfor i det religiøse oplevelsesunivers. Til gengæld har kirken også begrænsninger på skolens grund. Her kan man ikke gå ud over den information, der omfatter kristendommens objektive indhold, for et sådant indhold har den på linje med andre religioner. Hinsides den objektive grænse ligger troens indre paradis, som Edens Have er et billede på.

Kirkens undervisning skal vise vej hertil.

En fælles opgave

For såvel kirke som skole handler det om mere end blot oplysning om den kristne tradition, bibelens indhold, gudstjeneste osv. Der er tale om et kulturelt sammenfald af forhold, hvor begge har nogenlunde fælles opfattelse og kan udnytte dette til gavn for dem, der skal have del i undervisningen. Således er folkeskolens almindelige formål meget tæt på det kristne menneskesyn, at alle er lige, uendeligt værdifulde og et mål for anerkendelse. Skolen skal vække og nære sansen for hvert menneskes absolutte værd uanset nationalitet, race eller religion, ja, vise en respekt og tolerance for den enkelte, så man kommer til at tænke på Løgstrups urørlighedszone. I forlængelse af dette ligger også tydeliggørelsen af det personlige ansvar såvel individuelt som samfundsmæssigt.

Skolens formål om at skabe forståelse og respekt for mennesker med anden kultur og religion falder i tråd med de kristne værdier. Når disse synes reflekteret i dannelsesformuleringerne i skolens formålsparagraf, er det næppe nogen tilfældighed. Her synes at være et vidnesbyrd om kirkens og kristendommens indflydelse på vores kulturelle værdier, som gør samarbejdet mellem de to institutioner naturligt og gensidigt befordrende. Skole og kirke fulgtes ad et godt stykke op gennem historien, og selvom der gennem det tyvende århundrede er sket en tiltagende ændring, hvad angår det egentlige mål og dermed også en klar adskillelse, drejer det sig altså fortsat om varetagelsen af en fælles opgave, hvor der er plads til gensidig støtte og beslægtethed. Man er stadig på vej sammen i et arbejdsfælleskab et meget langt stykke. Først ved døren til kirkens indre verden skilles vejene.

Det ultimative spørgsmål som dilemma

Spørgsmålet som fænomen kom ind i verden med slangen i paradiset, og derved blev det muligt at sætte spørgsmålstegn ved alt. Vi regner det da også for en dyd at sætte spørgsmålstegn ved autoriteter og har erfaret, at alt forskning og erkendelse begynder med et spørgsmål. Men det religiøse grundspørgsmål om, hvad Gud har sagt, eller om han overhovedet har sagt noget, er lidt tricky. Vi må dog stille det. Det er skolens vilkår, ligesom det er kirkens, selvom vi jo ved, at det handler om det ultimative, overfor hvilket alle spørgsmål kommer til kort. Skolens virke standser der, hvor spørgsmålet ikke mere stilles; på den anden side af spørgsmålet begynder kirkens særlige virke.

Fakta | Folkeskolens formålsparagraf

§1. Folkeskolen skal i samarbejde med forældrene give eleverne kundskaber og færdigheder, der: forbereder dem til videre uddannelse og giver dem lyst til at lære mere, gør dem fortrolige med dansk kultur og historie, giver dem forståelse for andre lande og kulturer, bidrager til deres forståelse for menneskets samspil med naturen og fremmer den enkelte elevs alsidige udvikling. Stk. 2. Folkeskolen skal udvikle arbejdsmetoder og skabe rammer for oplevelse, fordybelse og virkelyst, så eleverne udvikler erkendelse og fantasi og får tillid til egne muligheder og baggrund for at tage stilling og handle. Stk. 3. Folkeskolen skal forberede eleverne til deltagelse, medansvar, rettigheder og pligter i et samfund med frihed og folkestyre. Skolens virke skal derfor være præget af åndsfrihed, ligeværd og demokrati.

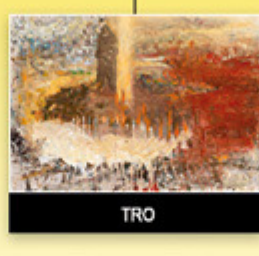
Stk. 2. Fagets centrale kundskabsområde er kristendommen, som den fremtræder i historisk og nutidig sammenhæng. Eleverne skal opnå kundskaber om de bibelske fortællinger og deres betydning for værdigrundlaget i vores kulturkreds. Derudover skal eleverne opnå kundskaber om ikke kristne religioner og livsanskuelser.

Stk. 3. Gennem mødet med de forskellige former for livsspørgsmål og svar, som findes i kristendommen samt i andre religioner og livsopfattelser, skal undervisningen give eleverne grundlag for personlig stillingtagen og medansvar i et demokratisk samfund.

Link til nye fællesmål:

http://www.emu.dk/sites/default/files/Fælles_Mål_for_faget_kristendomskundskab.pdf

På kant med Kierkegaard i folkeskolen

En flok elever kigger interesseret på et kæmpe kunstværk. Fem hængte personer er malet med kulstøv, som næsten driver ned ad billedet. Er det selve livet som løber ud af personerne? Billedet er Erik A. Frandsens værk til projektet På kant med Kierkegaard.

Af John Rydahl,
talsmand for
Landsnetværket af
folkekirkelige
skoletjenester

I 2013 blev det på forskellig vis markeret, at det var 200 året for filosofen Søren Kierkegaards fødsel. I den anledning var det oplagt med et undervisningsprojekt til overbygningen. Projektet blev lagt op som et filosofi-projekt, hvor eleverne skulle fordybe sig i, reflektere over og diskutere et mindre udvalg af centrale begreber i Kierkegaards tænkning. Til sidst skulle de give et selvstændigt og kreativt udtryk for deres erhvervede indsigt. De fem begreber var: frihed, angst, skyld, tro og kærlighed.

»Filosofi med børn/unge handler i bund og grund om etablering af spørgsmålsfællesskaber.«

Filosofi med børn/unge

Filosofi med børn/unge handler i bund og grund om etablering af spørgsmålsfællesskaber – dette i modsætning til tidens skolepolitiske trend, hvor det primært handler om at kontrollere rigtige svar. Mere konkret vil dette sige at få eleverne til at undre sig og holde en samtale i gang med henblik på at få afdækket et problemfelt – i det konkrete projekt betydningen og brugen af de fem begreber fra Kierkegaards tænkning. Hvordan forstod Kierkegaard disse, og hvilken funktion har de i dag?

Som oplæg til det filosofiske arbejde skitserede undervisningsoplægget en systematik bestående af fem forskellige analyser:

- en fænomenologisk, hvor der udveksles erfaringer med begrebet
- en hermeneutisk, hvor eleverne konfronteres med andres opfattelser af begrebet
- en analytisk, hvor begrebet diskuteres åbent igennem med henblik på en fælles forståelse
- samt en dialektisk, hvor man forsøger at problematisere den fælles forståelse, så begreberne ikke lukkes ned.

Forud for disse tilgange var der i projektet også lagt en æstetisk analyse for at åbne forståelsen af begreberne på en mere sanselig vis.

Mødet med original kunst

Til hvert af de tilhørende begreber havde Landsnetværket af folkekirkelige skoletjenester fået fem nulevende kunstnere til, med inspiration fra et udvalg af Kierkegaard-citater, at skabe et værk over hver af de fem begreber. Således bidrog Erik A. Frandsen med et værk om frihed, Peter Brandes med et om angst, Christian Lemmerz med et om skyld samt Maja Lisa Engelhardt med et om tro og Cathrine Raben Davidsen med et om kærlighed.

De mere end 1000 deltagende klasser fik hver et klassesæt af de fem værker i plakatformat, så de kunne arbejde med dem i klassen. Undervejs i skoleåret 2013/14 havde Landsnetværket tillige indgået et samarbejde med ni museer rundt om i landet, så eleverne undervejs i forløbet havde mulighed for at se værkerne i deres originale form. Halvdelen af værkerne var i de originale udgaver langt større end plakatversionerne, hvilket i sig selv havde en meget stor effekt på de elever, der så værkerne i virkeligheden. Da værkerne derudover var udført i forskellige materialer som fx mosaiksten og kultegning, gav såvel tekstur som stoflighed et helt andet indtryk af værkerne end de trykte versioner, hvilket gav anledning til nye tolkninger. Eksempelvis drev kulstøvet, som de hængte figurer i Erik A. Frandsens ene værk var lavet med, mere og mere ned ad lærredet som udstillingen forløb, hvilket i den grad fik det til at se ud som om, livet løb ud af personerne.

De deltagende museer og udstillingssteder var: Nationalmuseet, Svendborg Amts Kunstforening samt Vejle, Ribe, Randers, Holstebro og Vendsyssel Kunstmuseer.

Tegneserier, tattoo og et virtuelt museum

Ud over disse billeder havde Landsnetværket tillige entereret med tegner Niels Roland for i samarbejde med ham at udvikle en lille tegneserie om Kierkegaards liv og levned. Denne modtog de deltagende klasser i et eksemplar til hver elev.

Endelig omfattede materialet til projektet et undervisningsoplæg til lærerne, et tatoverings-ark til eleverne med et citat af Kierkegaard til hvert af de fem begreber samt en hjemmeside til brug for arbejdet (www.paakant.dk). Her skulle eleverne bl.a. bidrage til opbygningen af et virtuelt museum med deres udtryk for de fem begreber. Forud for afviklingen havde de deltagende lærere mulighed for at deltage i et regionalt kursus på et af landets centre for undervisningsmidler for at få faglig og pædagogisk inspiration til forløbet.

Helt overordnet var formålet med projektet at bibringe eleverne en viden om Kierkegaard som en central person i dansk åndshistorie. Derudover var hensigten også at gøre dem klogere på deres eget liv i dialogen med Kierkegaards tænkning og de udvalgte begrebers relation til kristendommen, som den kommer til udtryk i dag.

Link til projektets hjemmeside www.paakant.dk

<http://www.paakant.dk>

Kirkegården – den sidste have

De fleste børn synes, det er spændende at komme på kirkegården. Både fordi kirkegården rummer et hav af fortællinger, og fordi et besøg på kirkegården som oftest er et godt udgangspunkt for en snak om både livet og døden og alle de ting, som vi ikke bare sådan lige kan forstå.

Af Rikke Milan, præst og konsulent ved Folkekirkens Skoletjeneste i Næstved og Bente Vistisen, lærer og konsulent ved Folkekirkens Skoletjeneste i Næstved

Illustration til projektet Den sidste have, Mikael Nielsen,
www.saxoart.dk

Nogle børn kender kirkegården, fordi de har oplevet dødsfald i familien og derfor er kommet der med deres familie for at besøge et gravsted, mens andres kendskab begrænser sig til, hvad de har set og hørt fra andre. Men uanset deres erfaringer så har de stort set alle nogle forestillinger om død, begravelse og kirkegården, som de gerne vil dele, og som oftest har de også en masse både konkrete og ganske filosofiske spørgsmål, som de brænder for at stille. Et besøg på kirkegården kan være med til at sætte rammen for disse erfaringer og spørgsmål, ligesom besøget også kan være med til, at børnene får større fortrolighed med, hvad kirkegården er for et sted, og hvilken funktion kirkegården kan have i forbindelse med livets afslutning og i tiden bagefter.

Den sidste have

I Folkekirkens Skoletjeneste i Næstved var vi derfor ikke i tvivl om, at vi også skulle udarbejde og udbyde et undervisningsprojekt om kirkegården til skolerne i provstiet. Det blev til projektet »Kirkegården – den sidste have«, som er målrettet alle elever i 2.-4. klasse og er tænkt som et tværfagligt forløb mellem kristendomskundskab, dansk og billedkunst. Til projektet er der udarbejdet et baggrundsmateriale til lærerne om bl.a. begravelsen som overgangsrite, teologien i jordpåkastelsesritualet og om kirkegården og de symboler, der knytter sig hertil.

Til eleverne er der lavet et hæfte, som indeholder forskellige opgaver, der kan være med til at åbne deres øjne op for hvilken mangfoldigheden af symboler, gravsten og beplantning, der kan være på en kirkegård, og hvilket særligt sted kirkegården er. Nogle af opgaverne løses på kirkegården og andre i klassen. Endvidere findes elevopgaver som kopisider i materialet, ligesom det indeholder tre konkrete forslag til kreative aktiviteter.

Hvordan foregår en begravelse?

Efter på klassen at have arbejdet med nogle af de grundlæggende tilværelsesspørgsmål, der rejser sig i forbindelse med død og begravelse, besøger elever og lærer kirkegården og snakker med både præsten og kirkegårdslederen/graveren. De hører bl.a. om, hvordan en begravelse/bisættelse helt konkret foregår, de snakker om ritualer og får på den måde også en forståelse af, hvilken betydning en kirkegård kan have for de efterladte. Eleverne skal også rundt på kirkegården og se, undersøge og selv erfare, hvordan gravsteder og kirkegården som helhed fortæller historier om menneskeliv, om håb og drømme, om smukke møder og om sørgelige skæbner. Og forhåbentlig vil de også få en fornemmelse af, hvordan liv og død, glæde og smerte hører sammen.

Med sig på kirkegården har eleverne det lille opgavehæfte, hvori der er plads til både at skrive og tegne. Eleverne skal fx finde den gravsten, de synes, der er smukkest, den, der er mest sørgelig eller den gravsten, der gør størst indtryk på dem, og tegne den ind i hæftet. En anden opgave i hæftet har fokus på symboler. Her skal eleverne finde så mange symboler som muligt, notere dem i hæftet og derefter udvælge og tegne de tre, de bedst kan lide. Endelig får de også mulighed for at tegne et gravsted, sådan som de synes, at det skal være. I udarbejdelsen af elevhæftet har det været vigtigt for os, at der er opgaver til alle elever i både 2. og 4.klasse. Derfor er der både rubrikker, der kan tegnes i, og felter, der kan skrives på, ligesom hæftet også indeholder både billeder og fx digte skrevet af børn.

Kirkegården er et sted til refleksion

Tematikken i projektet er alvorlig, men erfaringen viser, at elever fra 2.-4. klasse, der besøger kirkegården og snakker med præst og graver, er optagede og nysgerrige. De stiller de spørgsmål, der skal stilles og leder efter svar. Tilbagemeldingerne på projektet har da også været mange og positive fra både lærere, præster og kirkegårdspersonale. Flere lærere har især kommenteret, at kirkegårdsbesøget blev yderligere kvalificeret af, at eleverne både mødte præsten og graveren, som med hver deres baggrund kunne vise og fortælle, hvordan kirkegården både kan fungere som et mindested og et refleksionssted. At kirkegården er et helt særligt sted, som betyder meget for mange mennesker. Og forhåbentlig kan et projekt om kirkegården også være med til, at eleverne begynder at forstå, hvordan man kan forholde sig til døden som en uundgåelig del af livet, og hvordan sorgen over døden kan finde sin plads i livet.

[Link | Skoletjenesten Knips:](http://www.skoletjenesten-knips.dk/)

<http://www.skoletjenesten-knips.dk/>

»Eleverne skal også rundt på kirkegården og se, undersøge og selv erfare, hvordan gravsteder og kirkegården som helhed fortæller historier om menneskeliv, om håb og drømme, om smukke møder og om sørgelige skæbner. Og forhåbentlig vil de også få en fornemmelse af, hvordan liv og død, glæde og smerte hører sammen.«

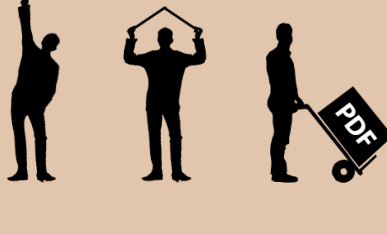
»Flere lærere har især kommenteret, at kirkegårdsbesøget blev yderligere kvalificeret af, at eleverne både mødte præsten og graveren, som med hver deres baggrund kunne vise og fortælle, hvordan kirkegården både kan fungere som et mindested og et refleksionssted.«

Fakta | Projektet

Projektet Den sidste have er et godt eksempel på et projekt blandt de folkekirkelige skoletjenester, der vokser frem ét sted og siden deles med en anden, en tredje og fjerde skoletjeneste mv., og hvert sted får sin egen helt unikke form. Den sidste have er oprindelig udviklet i Skoletjenesten KK44 i Silkeborg og har på sin vej til Næstved været forbi bl.a. Folkekirkens Skoletjeneste i Faxe, Stevns og Køge og Folkekirkens Skoletjeneste i Kgs. Lyngby – Rudersdal.

Fakta | Kirkebesøg

Når en klasse er på kirkebesøg, er det oftest præsten og evt. organisten eleverne møder. En kirkegårdsvandring er en oplagt mulighed for at inddrage en anden vigtig person ved den lokale kirke nemlig graveren/kirkegårdslederen.

TRO OG TOLERANCE

– Paulus i pjenhøjde med mellemtrinnets elever

Kan folkeskolens elever arbejde seriøst med apostlen Paulus, hans samtid og udfordringer, hygge sig og samtidig se en direkte parallel op til deres eget liv og samtid? Ja!

Af Sidsel Leth Svensson,
lærer og konsulent ved
Folkekirkens
Skoletjeneste i Faxe,
Stevns og Køge

Når der kan svares med et stort ja, er det fordi, det netop var, hvad mange hundrede af mellemtrinnets skoleklasser gjorde i 2011, da de deltog i projektet Tro og tolerance fra Landsnetværket af folkekirkelige skoletjenester.

Tro og tolerance tog afsæt i computerspillet A Man with a Mission, som blev udviklet konkret til projektet. Der findes kun få gode læringsspil til kristendomskundskab, som har fagligt indhold og lever op til elevernes krav fra egne spil til design, spilværdi og funktionalitet. Dette misforhold ønskede de folkekirkelige skoletjenester at udfordre og fik derfor udviklet A Man with a Mission. Spillet præsenterer eleverne for Paulus, både før og efter hans »omvendelse«, og de udfordringer Paulus stod i forskellige steder, da han forkyndte evangeliet. Spillet er en appetitvækker, som skal gøre eleverne nysgerrige på Paulus. Tanken er ikke, at det skal stå alene. Når eleverne har spillet A Man with a Mission, skal de arbejde videre med Paulus ved hjælp af en scrapbog på projektets IT-plattform. Scrapbogens ti opslag berører hver et centralt tema om Paulus, som samtidig har relevans for eleverne i forhold til spørgsmålet om religion og kultur i dag. Fx var statsborgerskab et temaopslag. Som romersk statsborger havde Paulus særlige privilegier i de romerskkontrollerede lande, hvor hans forkyndelse og missionsrejser fandt sted. Herfra drages der en parallel til, hvilke privilegier et dansk statsborgerskab giver i dag.

»Der findes kun få gode læringsspil til kristendomskundskab, som har fagligt indhold og lever op til elevernes krav fra egne spil til design, spilværdi og funktionalitet.«

Helstegt hund med flødeskum

Når Paulus er færdigbehandlet i spil og scrapbog, skal eleverne arbejde med fire kreative workshops. Først skal de tilegne sig viden på IT-plattformen og herefter arbejde med forskellige øvelser og kreative opgaver. Hver workshop berører et tema, som var aktuelt for Paulus, og som er aktuelt i dag.

Workshop 1: Har Gud fuglefljer eller fiskeskæl? Tema: Religion og sandhed

Workshop 2: Hvor meget er du værd? Tema: Menneskesyn

Workshop 3: Helstegt hund med flødeskum. Tema: Mad og fællesskab

Workshop 4: Må man tisse i klaveret? Tema: Regler

Udover at de fire workshops angår nutidige problemstillinger, så relaterer de sig samtidig til konflikter fra computerspillet A Man with a Mission.

»Projektet præsenterer eleverne for, hvordan Paulus ofte er meget pragmatisk og tolerant i forhold til de mange forskellige mennesker, som bliver en del de kristne menigheder.«

Projektet præsenterer eleverne for, hvordan Paulus ofte er meget pragmatisk og tolerant i forhold til de mange forskellige mennesker, som bliver en del de kristne menigheder. Fx opfordrer Paulus til, at man undgår at spise afgudsofferkødet for at vise hensyn til de jøder, der lige er blevet omvendt til kristendommen. Det kræver tid for dem at vænne sig af med de gamle traditioner. I computerspillet skal Paulus netop løse en konflikt om spiseregler i Titus jazzhouse, og temaet spiseregler bliver så taget op i workshop 3, hvor overskriften er Helstegt hund med flødeskum. Nok har kristendommen ingen spiseregler som i fx jødedom og islam, men det betyder ikke, at kristne danskere, som de er flest, sætter tænderne i hvad som helst, om end det kan være delikatesser i andre kulturfællesskaber.

Efter de fire workshops afsluttes projektet ved at samle trådene i et lokalt kirkebesøg, hvor eleverne i grupper skriver breve til hinanden, som skal læses op i kirken, ligesom præsten gør med Paulus' breve om søndagen.

Spørgsmål og svar

Projektet handler ikke kun om at finde svar, men også om at stille spørgsmål. For alle mennesker er filosoffer (især børn), og filosoffer lever af at spørge – selv, hvor der måske ikke findes svar. Spørgsmål om livets mening og om, hvad sandheden er. Også Paulus tumlede med svære spørgsmål. På den ene side var han overbevist om, at han var blevet ramt af sandheden selv, og at sandheden var, at Kristus er kærligheden og frelsen. På den anden side vidste Paulus, at mennesker lever og tænker forskelligt, og at hans budskab derfor også ville blive modtaget forskelligt. Hvis budskabet skulle ud, måtte det tage form efter den virkelighed, mennesker rent faktisk levede i. Paulus forstod således at gøre sig forståelig og relevant overfor forskellige slags mennesker i sin samtid på deres betingelser. Forsøget på at oversætte Paulus til nutidig sammenhæng ville ikke være ham fremmed, så mon ikke et moderne computerspil havde passet ham godt!

Fakta | Fællesprojekt 2011

Tro og tolerance var Landsnetværket af folkekirkelige skoletjenesters store fællesprojekt i 2011. Projektet tog udgangspunkt i Apostlen Paulus og blev bl.a. støttet af Ministeriet for børn og undervisning og Edith & Godtfred Kirk Christiansens Fond. 3D computerspillet A man with a mission blev udviklet til projektet.

Fakta | Spillet

Tro og tolerance blev udviklet i 2011 og er i høj grad båret af en IT-plattform, hvor både spil, scrapbog og workshops ligger. Udfordringen ved et IT-baseret projekt er, at det hurtigt bliver forældet. Grafik og funktionalitet i computerspil udvikler sig med lynets hast, og programmeringen tilpasses browsere, der efter fem år er forældede. Både spil og IT plattform lever stadig, men det er nu, det skal afprøves, hvis man ikke allerede har været der.

Links:

<http://www.troogtolerance.dk/>

<https://youtu.be/fCGCfGpTQY>

Bag om Folkekirkens Skoletjeneste

De folkekirkelige skoletjenester formidler i stort tal undervisningsforløb og projekter, der gør det lettere for skolen at samarbejde med folkekirken.

Begrebet skoletjeneste

Skolen er blevet kaldt kirkens datter, fordi dens formål fra begyndelsen og i århundreder frem var at bidrage til børnenes kristne opdragelse. Den sidste formelle rest af dette formål forsvandt med folkeskoleloven af 1975, men for at de to institutioner ikke bare skulle gå hver til sit, nu da datteren (skolen) var blevet »voksen«, begyndte man indenfor især kirken i løbet af 1980'erne at overveje, hvordan skolen og kirken kunne samarbejde på de nye vilkår til glæde for begge parter.

På de fleste museer, kulturinstitutioner m.v. landet over var man på det tidspunkt begyndt at have skoletjenester, der udviklede undervisningstilbud til skolerne, der kom på besøg. Det inspirerede nogle kirkefolk til oprettelse af tilsvarende pædagogiske tilbud indenfor folkekirken. Det har i den forbindelse været både en fordel og en forpligtelse at anvende begrebet skoletjeneste, da det i forvejen var kendt indenfor skoleverdenen som undervisning af høj kvalitet, der giver eleverne mulighed for at anvende flere sanser og få oplevelser udenfor skolen.

I 1992 oprettedes de første folkekirkelige skoletjenester – en i Randers og en i København-Frederiksberg. Siden da er mange kommet til. Lige nu er der således 34 folkekirkelige skoletjenester fordelt på alle stifter, og der dukker jævnligt flere op, så landet på et tidspunkt formentligt vil være dækket ind. En oversigt kan ses på www.folkekirkensskoletjeneste.dk.

Samarbejde på landsplan

De enkelte skoletjenester har meget forskellig tilblivelseshistorie og er derfor organiseret forskelligt. Nogle dækker et provsti, andre et helt stift, men fælles for dem er, at de er lokalt forankrede med egne bestyrelser. Det forhindrer dog ikke et tæt, nyttigt og produktivt samarbejde i Landsnetværket af folkekirkelige skoletjenester og skolekirke-samarbejder. Som navnet siger, er det et arbejdsfællesskab, og formålet er at sikre en løbende udveksling af ideer, erfaringer og projektmaterialer. Desuden muliggør samarbejdet, at der kan udbydes fælles landsprojekter ca. hvert andet år. Disse projekter knytter ofte til ved landsdækkende markeringer og jubilæer, som fx Renæssanceåret i 2006 og jubilæumsåret for Søren Kierkegaard i 2013. Landsprojektet i 2015 henvender sig til folkeskolens yngste klasser og har titlen Lydspor – leg med lyd i bibelske fortællinger (se artikel i dette nummer af Kirken Underviser). Mange hundrede klasser vil i den sammenhæng komme ud i lokale kirker og høre orgelmusik og bibelfortællinger og følge op med arbejde på skolen på en nyudviklet lydplatform på hjemmesiden lydspor.net. En arbejdsgruppe er i gang med at forberede landsprojektet 2017, der ikke overraskende vil handle om Luther og reformationen.

Som skoletjenesterne i Den Gamle By i Århus, i Zoologisk Have, på Louisiana etc., etc. udarbejder også de folkekirkelige skoletjenester undervisningsforløb og projekter, der skal gøre det lettere for skolen at samarbejde med i dette tilfælde folkekirken. Det gælder både muligheden for at trække på de faglige ressourcer som præster, organister, m.fl. har, og de muligheder der ligger i at inddrage kirkebygningen og kirkerummet i undervisningen. Skoletjenesternes tilbud anvendes både af lærere, der i særlig grad brænder for faget kristendomskundskab, og lærere, der underviser i faget, men måske ikke har linjefag i det.

Skolelovgivning og ny skolereform

De folkekirkelige skoletjenesters tilbud knytter sig især til folkeskolens Fælles mål for kristendomskundskab, men også til skolens mål for fx dansk, billedkunst, musik, historie m.v. Arbejdet foregår på skolernes præmisser.

De nye tiltag og tendenser indenfor skoleområdet følges nøje, og fx den seneste skolereform rummer både store udfordringer og store muligheder for skoletjenesterne. Udfordringer fordi reformen så ensidigt lægger vægt på at formidle kundskaber og færdigheder frem for også at underbygge en eksistentiel dannelsesproces for den enkelte elev i skolen. Skoletjenesterne forsøger at bevare et dobbelt sigte i tilbuddene til skolen for at bidrage til at holde kundskaber og færdigheder såvel som den dannelsesmæssige våge i skolens undervisning åben.

Men reformen giver også nye muligheder med begreber som åben skole og understøttende undervisning. De folkekirkelige skoletjenesteprojekter består således typisk af et udarbejdet undervisningsoplæg til brug på skolen og ved et besøg i den lokale kirke. Dette særlige rum lægger op til brug af mange sanser. Besøgene har som regel et specifikt formål og handler ikke bare om at give eleverne anledning til at se, hvordan en kirke ser ud. Disse formål kan være:

- Kirkebygningen arkitektonisk set
- Kirkegården som et (kultur-)historisk sted
- Kirkens kunst og udsmykning
- Kirkerummet som ramme om fortællinger (bibelske, lokalhistorie, personalhistorie (ex »salmedigter-kirker«, helgennavne)
- Kirkerummet som musiklokale/koncertsal/danse- el. dramasal
- Kirkerummet som ramme om fællessang
- Kirkerummet som ramme om debat og samtale om de store spørgsmål
- Kirkerummet som scene
- Kirkerummet som udstillingssted

Derudover inddrages ofte kunstnere, teatergrupper, museer eller andre, der kan være med til at gøre undervisningen levende og udfordrende for eleverne. Alt sammen for at bidrage til den almene dannelse, der – sammen med tilegnelsen af kundskaber – er formålet med folkeskolen.

»For den, der er ansat i en folkekirkelig skoletjeneste, er der mange lamper, der blinker ved læsning af intentionerne med den nye skolereform og stikord som »refleksion, bevægelse og motion, kobling af teori og praksis« samt »praktiske og anvendelsesorienterede undervisningsformer, der åbner skolen mod den omgivende verden«.

For den, der er ansat i en folkekirkelig skoletjeneste, er der mange lamper, der blinker ved læsning af intentionerne med den nye skolereform og stikord som »refleksion, bevægelse og motion, kobling af teori og praksis« samt »praktiske og anvendelsesorienterede undervisningsformer, der åbner skolen mod den omgivende verden«.

Ikke advarselslamper, men lamper, der signalerer et utal af muligheder for relevante tilbud til skolen om projekter. Og takket være de mange lokale præster og organisters opbakning bag projekterne og samarbejdet på landsplan er det i vid udstrækning muligt at komme disse intentioner i møde med varierede og udfordrende undervisningstilbud af høj kvalitet.

Fakta | Skoletjenesten

Skoletjenesten er en pædagogisk serviceinstitution, der arbejder for at udnytte den pædagogiske værdi i kulturinstitutionernes særlige læringsrum, så læring, oplevelse og faglighed kan gå hånd i hånd. Fra www.skoletjenesten.dk

Fakta | samarbejde

Skolens samarbejde med repræsentanter fra det omgivende samfund knytter an til det forhold, at skolens undervisning er defineret som ikke-forkyndende, mens de forskellige trossamfund modsat har et forkyndende sigte. Det samme kan være tilfældet for andre organisationer. Den præmis er det vigtigt, at læreren præciserer for samarbejdspartneren forud for et samarbejde.

Undersøgelse af de folkekirkelige skoletjenester

Skoletjenestekonceptet har haft medvind de seneste år – og næsten alle skoler i landet kan nu henvende sig til en folkekirkelig skoletjeneste. Her i 2015 er der derfor sat en større undersøgelse af skoletjenesternes virke i søen.

Under ovenstående overskrift er undertegnede i gang med en arbejdsopgave som fokuserer på de folkekirkelige skoletjenesters tilbud til skolerne og deres brug heraf.

Af Irene Larsen & Peter Green Sørensen, lektorer på Institut for Skole og Læring, Professionshøjskolen Metropol

Undersøgelsens indhold

Undersøgelsen tager udgangspunkt i et opslag på Kirkeministeriets hjemmeside der, i regi af Folkekirkens Videnspulje 2014, ønskede gennemført en analyse indenfor denne ramme:

Samarbejdet mellem folkeskolen og folkekirken:

I anledning af 200 års jubilæet for indførelse af undervisningspligten ønskes en analyse af samarbejdet mellem folkeskolen og folkekirken. Der ønskes en beskrivelse set i såvel et historisk som kulturelt lys, herunder også betydningen og værdien af det samarbejde, der ligger udover konfirmationsforberedelsen. Særligt en analyse af hvordan skole-/kirketjenesten anvendes og ses som ressourceområde, herunder det direkte samarbejde mellem de lokale sognekirker og folkeskoler.

På baggrund heraf og ud fra vores faglige platform som er didaktikken, formulerede vi det, vi i denne undersøgelse ville fokusere på :

- Kort beskrive forholdet mellem folkekirke og folkeskole med henblik på en beskrivelse af nutidige berøringsfelter og samarbejdsmuligheder når det i særlig grad handler om børn og unge.
- Kort beskrive eksempler på tiltag i folkekirken hvor der er kontakt med børn og unge.
- Præsentere de folkekirkelige skoletjenester ved kort at beskrive deres baggrund, oprindelse og korte historie.
- Foretage en undersøgelse af de folkekirkelige skoletjenester med henblik på at afdække deres anvendelse i folkeskolernes undervisning i kristendomskundskab og at afdække denne undervisnings betydning for elevernes læring i skolen.

»Vi ønsker at medvirke til nuanceret at synliggøre de folkekirkelige skoletjenesters mangfoldige tilbud til skolens undervisning.«

Undersøgelsens fokus

Vores særlige fokus betyder, at undersøgelsen i særlig grad skal synliggøre de folkekirkelige skoletjenesters virke, det vil sige deres faglig-pædagogiske karakteristika, deres brug i skolens undervisning, opfattelser af dem og deres betydning for elevernes læring. Vi ønsker at medvirke til nuanceret at synliggøre de folkekirkelige skoletjenesters mangfoldige tilbud til skolens undervisning. Vi gør det som nævnt ud fra vores professionelle platform, som er didaktikken; vi er begge ansat på Professionshøjskolen Metropol, hvor vi uddanner skolelærere. Vi er derfor meget interesserede i den læring, der skabes på baggrund af skoletjenesternes undervisningsforløb.

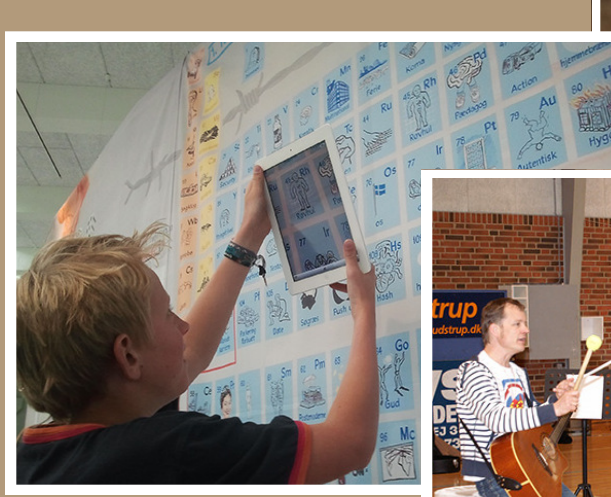
Undersøgelsens faser

Arbejdet med undersøgelsen har fulgt et klassisk faseopdelt forløb, hvor vi i efteråret 2014 systematisk læste samtlige skoletjenesters hjemmesider og opstillede oversigter over, hvad skoletjenesterne tilbyder skolerne, samt hvordan de præsenterer sig selv. Med denne læsning fik vi et vigtigt og direkte indblik i skoletjenesternes arbejde og karakteristika. Vi fik viden om de tilbudte undervisningsforløbs indhold, og vi fik viden om, hvordan skoletjenesterne formulerer sig om den opgave, de har i forhold til skolerne.

Vi indsamlede og læste også forskellig litteratur om skoletjenesterne samt talte med repræsentanter fra skoletjenester, som vi i forvejen kendte. Derved fik vi en »insider-viden« for at få input til udarbejdelse af vores undersøgelsesdesign. Inviteret af Landsnetværket af folkekirkelige skoletjenester deltog vi i begyndelsen af september 2014 i Temadag om dannelse, hvor vi blandt andet fik et direkte indtryk af nogle skoletjenesters undervisningsforløb og projekter via deltagelse i i alt seks forskellige workshops.

Vi valgte fem skoletjenester og i alt ni undervisningsforløb. Vi har interviewet medarbejdere i hver af de fem skoletjenester og lærere og elever, der har arbejdet med de ni forløb. Nu her i efteråret 2015 bearbejder vi al den empiri, vi har indsamlet og formulerer herudfra undersøgelsens resultater.

»Men vi kan sige, at vi har mødt en stribe meget engagerede og kompetente medarbejdere i skoletjenesterne, som formår at udarbejde tilbud til skolernes undervisning, der både forholder sig til skolens faglige mål og samtidig inddrager arbejdsformer som dans, drama, æstetiske processer, brug af byrummet, musik med videre som kun sjældent bruges, når udgangspunktet er faget kristendomskundskab.«

Undersøgelsens resultater

Vi kan ikke i skrivende stund (sidst august 2015) formulere undersøgelsens resultater og konklusioner. Men vi kan sige, at vi har mødt en stribe meget engagerede og kompetente medarbejdere i skoletjenesterne, som formår at udarbejde tilbud til skolernes undervisning, der både forholder sig til skolens faglige mål og samtidig inddrager arbejdsformer som dans, drama, æstetiske processer, brug af byrummet, musik med videre som kun sjældent bruges, når udgangspunktet er faget kristendomskundskab. Og vi kan også sige, at vi har mødt lærere, der er meget begejstrede for at bruge skoletjenesternes tilbud, både fordi der er tale om fagligt og pædagogisk høj kvalitet, og fordi der er tale om tilbud, der engagerer eleverne. Undervejs har vi fra skoletjenestemedarbejdere, lærere og elever fået indblik i refleksioner og overvejelser, som forholder sig konstruktivt og kritisk til skoletjenesternes virke og tilbud.

Men hvordan vores analyse af også interviews med eleverne lander, og hvordan vi nuanceret kan konkludere, må afvente de næste måneders arbejde med materialet.

Link til folkekirkens videnspuljen:

<http://www.km.dk/folkekirken/folkekirken/videnspulje/>

Fakta | Metropol

Professionshøjskolen Metropol er en videregående uddannelsesinstitution i København, som samler grunduddannelser, efter- og videreuddannelser og forsknings- og udviklingsaktiviteter inden for sundhed, rehabilitering, ernæring, velfærdsteknologi, ledelse, pædagogik og socialt arbejde. Lærerruddannelsen ligger bl.a. under Metropol.

